

Nieuwsbrief ERF Updates - Nummer 11, 2018

Nummer 11, 2018

Redactie: mr. F.M.H. Hoens.

INHOUDSOPGAVE

Hof

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2018:1577](#) 08-05-2018

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2018:1198](#) 08-05-2018

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2018:4125](#) 01-05-2018

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2018:4032](#) 26-04-2018

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2018:1186](#) 27-03-2018

Rechtbank

[Rechtbank Noord-Nederland, ECLI:NL:RBNNE:2018:1885](#) 18-05-2018

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2018:3425](#) 11-04-2018

RECHTSPRAAK

Fideïcommissaire erfstelling en schenkingsverbod.

Erflaters laatste testament dateert van 2012. Het bevat een fideïcommissaire erfstelling (tweetraps erfstelling) met zijn (tweede) echtgenote als bezwaarde en (schoon)kinderen als verwachters. Aan de bezwaarde is de bevoegdheid tot vervreemden en verteren toegekend. Over de (on)mogelijkheid van schenken zwijgt het testament.

Na het overlijden van de echtgenote rijst de vraag of zij bevoegd was tot schenkingen uit het bezwaarde vermogen, anders dan de gebruikelijke kleine schenkingen. Het hof concludeert van niet, vooralsnog.

Bij de uitleg van het testament (art. 4:46 lid 1 BW) gaat het hof er vooralsnog van uit dat de notaris die het testament opstelde, uitging van de toepasselijkheid van artikel 4:138 lid 2 BW, dat leidt tot overeenkomstige toepassing van artikel 3:215 lid 3 BW. Uit deze bepalingen volgt dat de bezwaarde niet bevoegd is tot schenken, zodat de notaris niet nog eens expliciet een schenkingsverbod in het testament hoefde op te nemen (anders dan voor 2003, art. 4:1036 oud BW).

Het feit dat in een concepttestament uit 2005 wel expliciet een schenkingsverbod was opgenomen, werpt geen ander licht op de zaak. In dat concept was geen fideïcommissaire erfstelling opgenomen, maar een fideïcommissair legaat. Het expliciete verbod in 2005 kan volgens het hof zeer goed als reden hebben dat de overeenkomstige toepassing van artikel 3:215 lid 3 BW alleen geldt voor een fideïcommissaire erfstelling en niet voor een fideïcommissair legaat (art. 4:138 lid 2 BW).

De begiftigden krijgen de gelegenheid om tegenbewijs te leveren.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 01-05-2018

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2018:4125

Zaaknummer: 200.206.833

Rechters: J.H. Lieber, R.A. Dozy en R.E. Brinkman

Wetsartikelen: 3:215 BW, 4:46 BW, 4:138 BW en 4:1036 oud BW

RECHTSPRAAK

Wettelijke vereffening. Loon van gemachtigde kandidaat-notaris behoort niet tot vereffeningskosten.

Een kandidaat-notaris verzoekt namens de erfgenamen, tevens vereffenaars van de nalatenschap, om opheffing van de vereffening onder vaststelling van de vereffeningskosten (art. 4:209 BW). Na voldoening van deze kosten resteren geen activa om andere schuldeisers te kunnen voldoen. De kandidaat-notaris stelt voor om zijn loon onder de vereffeningskosten te scharen.

De kantonrechter wijst dit laatste af. De wet biedt alleen de mogelijkheid om het loon van de door de rechtbank benoemde vereffenaar vast te stellen. De kantonrechter wijst hierbij op de Handleiding erfrechtprocedures kantonrechter van 12 december 2017, die eind december 2017 is gepubliceerd op www.rechtspraak.nl. In het verleden heeft de Rechtbank Noord-Nederland deze kosten wel als vereffeningskosten aangemerkt als deze naar het oordeel van de kantonrechter in redelijkheid waren gemaakt. Voor werkzaamheden die zijn verricht na 1 januari 2018 zal door de kantonrechters van de Rechtbank Noord-Nederland echter voortaan voornoemde Handleiding worden gevolgd.

De kantonrechter kan de vereffeningskosten nog niet vaststellen en de verzochte opheffing nog niet beoordelen, omdat de kandidaat-notaris geen onderscheid heeft gemaakt tussen zijn werkzaamheden voor en na 1 januari 2018.

Instantie: Rechtbank Noord-Nederland

Datum uitspraak: 18-05-2018

ECLI: ECLI:NL:RBNNE:2018:1885

Zaaknummer: 6690304 \ ER VERZ 18-38

Rechters: S.M. Schothorst

Wetsartikelen: 4:209 BW

RECHTSPRAAK

Filipijnse 'Affidavit of Desistance' houdt ook finale kwijting ter zake van Nederlandse nalatenschap in.

Twee zusters (X en Y) zijn erfgenamen in de nalatenschap van een derde zuster (Z), die in 2004 is overleden. X heeft boedelvolmacht verleend aan Y.

X en Y hebben procedures tegen elkaar aangespannen in de Filipijnen, welke in 2011 zijn geëindigd met de ondertekening van een 'Affidavit of Desistance'. Kort gezegd is in de affidavit weergegeven dat partijen al hun misverstanden en geschilpunten hebben opgelost.

In 2016 vordert X van Y afgifte van documenten met betrekking tot de nalatenschap van Z. Met Y is het hof van mening dat de affidavit ook finale kwijting behelst ter zake van de nalatenschap van Z. Het hof wijst de vordering van X af.

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 08-05-2018

ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2018:1198

Zaaknummer: 200.208.555/01

Rechters: D. Wachter, E.A. Mink en C.M. Warnaar

RECHTSPRAAK

Tuchtrecht. Voorstellen over afwikkeling nalatenschap gaan alle erfgenamen aan. Geen schending geheimhoudingsplicht van kandidaat-notaris als executeur-afwikkelingsbewindvoerder.

Vader laat bij overlijden zijn drie kinderen en hun moeder als erfgenamen achter. Een kandidaat-notaris is executeur-afwikkelingsbewindvoerder. Een dochter van erflater verwijt hem schending van zijn geheimhoudingsplicht (art. 22 WNA). Het hof verklaart de klacht ongegrond.

De dochter heeft de kandidaat-notaris verzocht om enkel aan moeder door te geven dochters wensen omtrent een fiets uit de nalatenschap en een schenking. De kandidaat-notaris heeft moeder aldus bericht, maar met een kopie aan de overige erfgenamen. Terecht, aldus het hof. Het was de kandidaat-notaris niet toegestaan om voorstellen die de afwikkeling van de boedel raken buiten het zicht van de rechthebbenden te houden.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 08-05-2018

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2018:1577

Zaaknummer: 200.227.548/01 NOT

Rechters: A.D.R.M. Boumans, H.T. van der Meer en J.L.G.M. Mertens

Wetsartikelen: 22 WNA

RECHTSPRAAK

Meerderjarigenbewind. Machtiging schenking afgewezen, geen schenkingstraditie.

De meerderjarigenbewindvoerder van X verzoekt machtiging voor schenkingen van 50.000 euro elk aan Y en Z (art. 1:1441 lid 2 onder a BW). Y en Z zijn kinderen van de bewindvoerder en neef en nicht van X. In navolging van de kantonrechter (beschikking niet gepubliceerd), wijst het hof de machtiging af. De in de toepasselijke aanbevelingen van het LOVCK&T vereiste schenkingstraditie ontbreekt. De eerdere schenking van X aan de nicht in verband met de aanschaf van een eigen woning, is ontoereikend. Ook uit het overlegde testament van X is geen schenkingstraditie af te leiden.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 26-04-2018

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2018:4032

Zaaknummer: 200.227.904/01

Rechters: G.M. van der Meer, J.G. Idsardi en A.W. Beversluis

Wetsartikelen: 1:1441 BW

RECHTSPRAAK

Verdeling nalatenschap tijdens executele is mogelijk. Executeur kan decharge niet als voorwaarde stellen voor het beëindigen van zijn beheer.

Twee broers en hun zuster voeren sinds het overlijden van erflater in 2003 onderling procedures over de afwikkeling van de nalatenschap. Een derde is executeur en afwikkelingsbewindvoerder aan wie erflater het 'recht van bezit' van de nalatenschap heeft toegekend 'totdat hij zijn werkzaamheden als zodanig zal hebben beëindigd en deswege zal zijn gedéchargeerd'.

De vorderingen in de onderhavige procedure hebben betrekking op de verdeling van de nalatenschap. Ook van de executeur wordt medewerking aan de verdeling gevorderd. Het beheer van de executeur is nog niet beëindigd.

Uitgangspunt van artikel 4:145 BW is dat de executele moet zijn voltooid alvorens de nalatenschap te verdelen, aldus de rechtbank. Toch is ook tijdens de executele verdeling mogelijk, als de deelgenoot die verdeling vordert voldoende feiten en omstandigheden stelt waaruit zijn belang bij die vordering volgt en op grond waarvan aannemelijk is dat de schulden van de nalatenschap zijn voldaan of kunnen worden voldaan uit het vermogen dat zich in de nalatenschap bevindt. De rechtbank verwijst hierbij naar HR 19 mei 2017 (ECLI:NL:HR:2017:939). De rechtbank acht in dit geval partijen ontvankelijk in hun vorderingen tot verdeling.

Gelet op de duur en omvang van de procedure en de niet-succesvolle pogingen om buiten rechte tot verdeling te komen, ziet de rechtbank reden om de wijze van verdeling te gelasten (art. 3:185 BW).

Ten aanzien van de executeur overweegt de rechtbank het volgende. De executeurstaak kan als beëindigd beschouwd worden, omdat vaststaat dat alle schulden van de nalatenschap zijn voldaan of kunnen worden voldaan uit het vermogen dat zich in de nalatenschap bevindt. De nalatenschap is derhalve gereed voor verdeling. Het is de executeur niet toegestaan aan de afgifte van de goederen van de nalatenschap en aan het doen van rekening en verantwoording

de voorwaarde te verbinden dat hem eerst decharge voor zijn beheer wordt verleend (in gelijke zin: Rb. Arnhem 27 april 1939, *NJ* 1940, 570). De bepaling in het testament van erflater dat het beheer niet eindigt voordat de executeur door de erfgenamen is gedechargeerd, is wegens haar ongeoorloofde strekking nietig. De stelling van de executeur dat hij de overdracht van het beheer kan opschorten zolang hem geen goedkeuring van zijn rekening en verantwoording is gegeven (art. 4:165 BW en art. 6:52 BW), vindt geen steun in het recht. Anders zou een executeur er zelf voor zorg kunnen dragen dat erfgenamen hem niet (meer) op zijn gedrag zouden kunnen aanspreken.

Het vorenstaande laat onverlet dat de rechtbank bij de wijze van verdeling naar billijkheid rekening dient te houden met de belangen van de executeur als schuldeiser van de nalatenschap (art. 4:7 lid 1 onder d BW). Hij zal immers nog kosten – waaronder loon – moeten maken voor het gereedmaken voor verdeling en voor het opstellen van zijn rekening en verantwoording. Wegens de bijzondere omstandigheden van dit geval verplicht de rechtbank de erfgenamen om uiterlijk bij de notariële verdelingsakte een bedrag – elk 15.000 euro – via de notaris beschikbaar te stellen voor de nakoming van deze schuld van de nalatenschap. Het enkel vaststellen van de interne draagplicht voor deze schuld acht de rechtbank in dit geval onvoldoende zekerheid geven aan de executeur dat de schuld wordt voldaan. De rechtbank ziet geen aanleiding tot het zekerstellen voor de kosten die de executeur mogelijk moet maken als hij door de erfgenamen *pro se* aansprakelijk wordt gesteld. Deze kosten dienen immers niet door de nalatenschap gedragen te worden.

De rechtbank veroordeelt ook de executeur om mee te werken aan de verdeling van de nalatenschap, in die zin dat hij uiterlijk bij de feitelijke toedeling van de goederen het beheer daarover overdraagt aan de erfgenaam die het betreft.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 11-04-2018

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2018:3425

Zaaknummer: C/10/439391 / HA ZA 13-1244 + C/10/525125 / HA ZA 17-365

Rechters: A. Eerdhuijzen, G.A.F.M. Wouters en A.A. Muilwijk-Schaaïj

Wetsartikelen: 3:185 BW, 4:145 BW, 4:165 BW en 6:52 BW

RECHTSPRAAK

Procesrecht. Wettelijk vereffenaar neemt gerechtelijke procedure van erfgenamen over.

Tijdens een gerechtelijke procedure tussen de erfgenamen van erflaatster en een derde, is een wettelijke vereffenaar benoemd over de nalatenschap. Daardoor zijn de erfgenamen niet langer bevoegd om in rechte op te treden (art. 4:211 lid 2 BW). De vereffenaar wenst in rechte te verschijnen om dit geding als formele procespartij over te nemen en voort te zetten. De derde heeft hiertegen geen bezwaar. Het hof bepaalt dat de vereffenaar de procedure overneemt en voortzet en houdt iedere verdere beslissing aan.

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 27-03-2018

ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2018:1186

Zaaknummer: 200.224.757/01

Rechters: A.N. Labohm, A.H.N. Stollenwerck en F. Ibili

Wetsartikelen: 4:211 BW